

Skulle der mod forventning opstå et yderligere behov for eleffekt, kan vi jo nok leve med at skulle bytte noget naturgas med udenlandsk el i en periode, indtil elbesparelserprogrammet slår igennem hos de danske forbrugere.

VS finder, at en yderligere central udbygning med store kraftværksenheder vil virke som en klods om benet på anvendelsen af danske energiressourcer og vil medføre en yderligere forværring af miljøet, hvor lokale kraftvarmeanlæg, der også er baseret på vedvarende energi, er betydelig mere miljøvenlige.

For at fremme udbygningen med lokale kraft/varmeanlæg mest muligt foreslår VS indført en halmtilskudsordning, der kan give en betydelig forbedret driftsøkonomi i de kommende 5 år.

VS foreslår, at halmtilskuddet gradueres således, at halmanvendelse til elproduktion opnår større tilskud end til fjernvarme alene. Endvidere skal kun fællesanlæg over en vis størrelse kunne opnå tilskud, f.eks. min. 1 MW. Tilskuddets størrelse fastsættes til 40 øre/kg halm (tør) de første par år og falder derefter med 10 øre årligt. Tilskud til halm, der alene anvendes i rene fjernvarmeværker, skal ligge 10 øre lavere. Der afsættes et årligt rammebeløb som anført i forslaget, dog således at dette vil kunne reguleres efter behovet.

De afsatte tilskud svarer til en stigning i halmdnyttelsen på 0,5 mill. tons årligt.

Hvis ikke der allerede nu tages initiativ til udnyttelse af den overskudshalm, der opstår efter forbudet mod halmfabriering efter 1990, kan man frygte, at landbrugsorganisationerne vil søge bestemmelsen mod markafbrænding udskudt. Snitning og nedmuldning anses i dag i de fleste landbrugskredse for en urealistisk løsning på hele problemet. Gennem pålæg til kommunerne og amtskommunerne om at tage initiativ til udvikling af kollektive anlæg er der en chance for effektiv udnyttelse af halmen. De negative erfaringer fra f.eks. Nakskov og de positive erfaringer fra f.eks. Brønderslev og Ringsted bør inddrages i denne forbindelse (jf. »Anvendelse af overskudshalm«, Miljøstyrelsen 1986 side 53 f).

Grundet den skæve jordfordeling inden for landbruget vil det imidlertid ikke være alle jordbrugere, der er i stand til at investere i de fornødne maskiner til bjærgning af halmen. I »Varmeforsyningsplanlægning i Storstrøms Amtskommune« (1982) side 12-18 redegøres for strukturproblemet i forbindelse med anvendelse af overskudshalm. Konklusionen lyder ikke overraskende: »Under alle omstændigheder vil det ved etablering af halmværker alt andet lige være nemmest at entrere

med de store brug om halmleveringerne, bl.a. fordi disse kan investere i de fornødne maskiner dertil. Såfremt de mindre brug ønsker at få del i fortjeningen ved udnyttelse af overskudshalmen, må man organisere sig, evt. gennem de lokale landbrugsorganisationer, for at kunne være leverings- og investeringsdygtige på linje med de store brug.« På denne baggrund kan det blive nødvendigt, at kommuner i fællesskab, evt. amtet, etablerer et offentligt bjærgningsselskab, som entrerer med de jordbrug, der har den fornødne maskinpark.

Det er under alle omstændigheder helt uacceptabelt, hvis et halmværk startes op ved kontrakttegnning på storleverandørernes betingelser (f.eks. godsejernes betingelser). Der må anvendes en bjærgningsmetode, som tilfredsstiller store og små jordejere (jf. igen »Varmeforsyningsplanlægning i Storstrøms Amtskommune« side 9).

VS anser det for vigtigt, at der eksperimenteres med decentrale kraftvarmeværker.

Under alle omstændigheder må det indskærpes, at halmen primært anvendes i decentrale, fleksible energisystemer, hvor man trækker på mange forskellige lokale energiressourcer (jf. f.eks. udarbejdningen af Nysted-projektet, omtalt i Energi i landkommuner 1983).

Ad 4

Der iværksættes et program, som påbyder anvendelse af vedvarende energi i alle danske offentlige bygninger – statslige såvel som kommunale. Programmet skal primært tage sigte på anvendelse af solenergi.

Programmet skal omfatte såvel statsligt og kommunalt ejede bygninger som lejede bygninger, hvor lejemålet forventes at strække sig over en længere årrække (f.eks. 5 år eller mere).

Programmets målsætning er 25 pct. solvarmedækning i offentlige bygninger inden 1990.

Til støtte for denne udbygning etableres en støtteordning, hvor der ydes et 50 pct. tilskud til ejeren af bygningen (staten, kommunen, private).

Programmet skal primært sigte på udnyttelse af solenergi til opvarmning af brugsvand og rumopvarmning, men støtten skal også i et vist omfang kunne ydes til forsøgsanlæg, herunder specielt afprøvning med sæsonlagring.

Tilskud skal alene kunne ydes til anlæg, der er systemgodkendt (dog ikke forsøgsanlæg) og baseret på dansk produktion).

Ad 5